
Fryktens handelsmenn

MINILEDER

ARE BREAN

Helsesjekker av friske mennesker er en lukrativ vekstnæring. Med slagord som «forebyggende helsetiltak» og «bli enda friskere» reklameres det aggressivt for alt fra radiologisk skanning av hele kroppen til omfattende blodprøver tatt når DU ønsker det. Og er du mer bemidlet – og reddere – enn de fleste, kan du også kjøpe «executive»-pakker av jevnlige heldags spesialistundersøkelser.

Markedet for medisinske tester direkte til forbruker er alene beregnet til å øke til 100 milliarder norske kroner globalt innen 2033. Det er ikke rart at pengekåte seriegründere og helkommersielle helsebusinesser står mer enn klare til å melke penger fra de bekymrede friske i det nesten totalt uregulerte markedet for helseangst.

Det er godt og grundig dokumentert at helsesjekker, screeninger og blodprøver av friske mennesker utenfor indikasjon, ikke gir mindre sykелighet eller dødelighet. Tvert imot. Falskt positive prøvesvar, «kanskje»-funn og «for sikkerhets skyld»-testing kan både gi falsk trygghet og opphav til ytterligere helseangst, skadelige ekstraundersøkelser og unødige behandlinger. Helsesjekker av friske er sjelden nyttige for annet enn smarte helsetilbyderes egne bankkonti.

Publisert: 14. oktober 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.12.01
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.